

POSESTNI GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNA POSEST JERNEJEVIH

SLAVINJE

Površina gozda: 5,51 ha

Leto izdelave: februar 2021

Izdelala: Boštjan Grošelj in Tadej Kogovšek

Kazalo

1. ANALIZA STANJA GOZDNE POSESTI	3
1.1. Funkcije gozda	4
1.2. Pregled dosedanjega gospodarjenja	5
1.3. Usposobljenost, opremljenost in pripravljenost za delo	6
1.4. Odprtost gozdov s cestami in vlakami	6
1.5. Ocena spremenjenosti naravne drevesne sestave	6
1.6. Zahteve po lesu	6
1.7. Zahteve po drugih gozdnih proizvodih	6
2. NAČRT PRIHODNJEGA GOSPODARJENJA	7
2.1. Gozdnogojitveni načrt	7
2.2. Ekonomski del načrta	9
2.3. Analiza alternativnih možnosti gospodarjenja	11
2.4. Celovita analiza tveganj	12
2.5. Pravice in obveznosti, ki izhajajo iz posesti gozda	13
2.6. Možni finančni viri	14
2.7. Dolgoročni in kratkoročni načrt gospodarjenja z gozdom	14
3. DODATNE INFORMACIJE IN PRILOGE	17

1. ANALIZA STANJA GOZDNE POSESTI

GGE Hrašče-Ostojnica (odseki C03, C05,F02)

Katastrska občina: Hruševje (2484), Rakulik (2485)

Površina gozdne posesti: 5,51 ha

Nadmorska višina: od 500 do 600 m.

Preglednica 1: Seznam parcel na posesti

IME	PARCELA	POVRŠINA [ha]			OPOMBA
		GOZD	DRUGO	SKUPAJ	
	502/11	0,582	0,000	0,582	
	590/3	0,133	0,000	0,133	
	590/4	1,821	0,000	1,821	
	645	0,034	0,447	0,481	
	748	0,074	0,182	0,256	
	1265/25	0,653	0,000	0,653	
	1265/32	0,337	0,009	0,346	
	1265/51	0,313	0,000	0,313	
	1265/33	0,027	0,027	0,053	
	1265/53	0,031	0,000	0,031	
	1265/49	0,611	0,032	0,644	
	1265/15	0,815	0,000	0,815	
	1265/9	0,056	0,000	0,056	
	1265/48	0,008	0,000	0,008	
	1265/50	0,016	0,000	0,016	
	1265/52	0,001	0,000	0,001	
	1265/54	0,003	0,000	0,003	
	SKUPAJ	5,516	0,697	6,212	

Preglednica 2: Povprečna lesna zaloga in prirastek na posesti

	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Letni prirastek [m ³ /ha]
Iglavci	7	0,23
Listavci	278	5,61
Skupaj	285	5,84

Preglednica 3: Razmerje razvojnih faz na posesti

RAZVOJNA FAZA	POVRŠINA	
	[ha]	[%]
Mladovje	0,69	12
Drogovnjak	0,49	9
Debeljak	2,68	49
Pomlajenec	1,65	30

Mladovje: 0,69 ha; celotna površina je negovana; sklep sestojev je večinoma normalen, na manjši površini pretrgan; zasnova je večinoma bogata, le na manjšem delu pomanjkljiva

Drogovnjak: 0,49 ha; na polovici površine so sestoji negovani, preostali pa so nenegovani; sklep vseh sestojev je rahel, zasnova pa je na polovici dobra in polovici pomanjkljiva

Debeljak: 2,68 ha; na celotni površini so sestoji pomanjkljivo negovani; sklep je večinoma rahel, deloma vrzelast

Sestoj v obnovi: 1,65 ha; na celotni površini so sestoji negovani

1.1. Funkcije gozda

Gozd opravlja poleg proizvodnih funkcij tudi splošnokoristne. Pomen posamezne funkcije, ki je na določenem območju prisotna, pa je lahko različen. Merimo ga s trostopenjsko lestvico, pri čemer 1. stopnja pomeni največjo poudarjenost te funkcije, 3. pa najmanjšo. Če ima funkcija 1. stopnjo poudarjenosti, moramo gospodarjenje prilagoditi tako, da bo gozd kljub našemu gospodarjenju še vedno opravljal to funkcijo.

Stopnja poudarjenosti splošnokoristnih funkcij vpliva na delež subvencij za gojitvena in varstvena dela.

Lesnoproizvodna funkcija (gospodarsko izkoriščanje lesne mase): na vsej posesti 1. stopnja poudarjenosti.

Ekološke funkcije:

- **Varovalna funkcija** je poudarjena v odseku F02 (vse parcele, razen 748, 590/3, 590/4, 645 in 502/11) na drugi stopnji zaradi kombinacije flišnate podlage in naklona terena, ki bi lahko privedla ob večjih posegih do plazenja terena.
- **Biotopska funkcija** (zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam): prisotna na prvi stopnji zaradi območja prehoda divjih živali na skoraj vseh parcelah, razen 502/11, 645, 748 in 1265/9, kjer je poudarjena na tretji stopnji.
- **Hidrološka in biotopska funkcija** sta poudarjeni ob vodotokih (pas 50m) na prvi ali drugi stopnji.
- Na vsej površini je na 3. stopnji poudarjena še **klimatska funkcija** (manjšanje hitrosti in spreminjanje smeri vetrov, vpliv na temperaturo, vlažnost zraka in razmerje med plini v ozračju).

Socialne funkcije so na vsej površini poudarjene na 3. stopnji:

- **higiensko-zdravstvena** (izboljšanje kakovosti in ohranjanje zdravega življenjskega okolja ter blaženje škodljivih vplivov imisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom),
- **rekreacijska** (omogočanje aktivnosti),
- **turistična** (zadovoljevanje potreb obiskovalcev) in
- **poučna** (učni objekt).

Pregled omejitev pri gospodarjenju

Pri gospodarjenju na posesti ni posebnih omejitev.

Ob potokih in rekah, kjer je prisotna gozdna združba črnojelševje, naj se ohranja naravno drevesno sestavo. Na ta rastišča naj se ne vnašajo tuje drevesne vrste. Sestoji naj se obnavljajo po naravni poti.

V okolici vodnih zajetij, izvirov, vodotokov in nad podzemnimi jamami je prepovedano odlaganje vseh ekološko oporečnih odpadkov. V gozdovih na karbonatni podlagi naj se ne uporabljajo, odlagajo, skladiščijo in odmetavajo vodi škodljive snovi. Pri delih v gozdu je priporočljivo uporabljati okolju prijazna goriva in olja.

Na območju prehodov oziroma selitvenih poti za prostoživeče živali naj se ohranjajo gozdovi ter gozdni otoki. V teh predelih naj se ne vznemirja živali. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov.

V gozdu in gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope (mlake, luže in kaluže). Usmeritev ne velja za vodne površine na gozdnih vlakah. V polmeru 50 m od njih naj se ne postavlja solnic (netopirji, veliki pupek).

Spravilo naj bo traktorsko. Pri dolgih spravičnih razdaljah (nad 600 m) in primernih vlakah naj vlečenje lesa zamenja prevoz lesa s traktorskimi zgibnimi polprikolicami. Priporočljiva je metoda večkratnikov. Potrebno je paziti, da ne prihaja do poškodb še rastočih dreves in pomlajenih površin med spravilom. Po končanem spravilu lesa je potrebno z vlak odstraniti sečne ostanke, vlake erodibilno stabilizirati ter zagotoviti redno vzdrževanje objektov za odvodnjavanje. Posebno pozornost je potrebno nameniti občutljivim tlem (ob vodotokih), kjer naj spravilo poteka le v suhem vremenu ali pa pozimi, ko so tla zmrznjena.

1.2. Pregled dosedanjega gospodarjenja

V preteklih letih je lastnik letno posekal 290,24 m³ lesa, večinoma bukev, ostalo hrast, beli gaber in smreka. Posek je v celoti predstavljal sanitarni posek, vezan na sanacijo po žledolomu v letu 2014 oziroma odpravljanje posledic napada lubadarja.

Preglednica 4: Posek v obdobju 2017-2021 (marec 2021)

Leto	Redni posek [m ³]	Sanitarni posek [m ³]	Skupaj [m ³]
2017		71,00	
2018		85,40	
2019		83,30	
2020		38,54	
2021		12,00	
SKUPAJ		290,24	

Pregled opravljenih gojitvenih in varstvenih del

V preteklem obdobju je lastnik opravil naslednja gojitvena dela:

- priprava površine za obnovo: 0,24 ha v letu 2017 in 0,3 ha v letu 2018
- obnova s sadnjo: 0,24 ha v letu 2017 in 0,3 ha v letu 2018
- zaščitni premaz vršičkov: na površini 0,42 ha v letu 2018, 2019 in 2020

1.3. Usposobljenost, opremljenost in pripravljenost za delo

Oprema za delo v gozdu s katero lastnik razpolaga je:

- traktor Ferguson IMT 539 in Case IH,
- vitel 4t,
- motorna žaga Stihl 0,45, Jonsered turbo 2054, Stihl MS 180,
- prikolica (večnamenska),
- ostala oprema: sekire, sekači, verige za vlačenje, traktorske verige, cepin, zagojzde (kajle),
- delovna obleka (protiurezne hlače), čelada, slušalke, rokavice.

Lastnik ima opravljen tečaj Osnove tehnike dela z motorno žago (2013).

1.4. Odprtost gozdov s cestami in vlakami

Skupna dolžina vlak v gozdu: 1.400 m

Odprtost gozda z vlakami: 254 m/ha

Skupna dolžina vseh vlak, ki so potrebne za spravilo lesa od panja do gozdne ali javne ceste je 5.560 m. Povprečna pravilna razdalja je 622 m. Najdaljše pravilne razdalje so okrog 900 m in za spravilo s teh parcel bi bilo smiselno uporabiti prevoz s traktorsko prikolico.

1.5. Ocena spremenjenosti naravne drevesne sestave

Spremenjenost naravne drevesne sestave se določa glede na delež drevesnih vrst, ki so v naravni sestavi gozdne združbe tuje ali redko prisotne. Prevladujoča gozdna združba na območju posesti je kisloljubno gradnovo bukovje, v kateri je naravno prisotna bukev, graden, kostanj, beli gaber, češnja, gorski javor, trepetlika in veliki jesen. Na parcelah 645, 748, 1256/25 in 1265/32 (sestoja B304 in B321) večji delež v lesni zalogi predstavlja smreka, kar je na tem rastišču nezaželeno, zato bi bilo potrebno v nadaljnjih desetletjih njen delež zmanjšati na račun povečanja deleža bukve in hrastov.

1.6. Zahteve po lesu

Lastnik potrebuje letno okrog 12-15 m³ lesa, od tega večino za lastno uporabo .

1.7. Zahteve po drugih gozdnih proizvodih

Lastnik ima naslednje zahteve po izkoriščanju drugih gozdnih dobrin: gobe, borovnice.

2. NAČRT PRIHODNJEGA GOSPODARJENJA

2.1. Gozdnogojitveni načrt

Načrtovalna enota I

Površina načrtovalne enote: 5,51 ha

Lokacija: Slavinje

Razmerje razvojnih faz: mladovje 12 %, drogovnjak 9 %, debeljaki 49 %, sestoji v obnovi 30 %

Drevesna sestava: smreka 3 %, bukev 49 %, hrast 31 %, plemeniti listavci 1 %, drugi trdi listavci 15 %, mehki listavci 1 %

Dolgoročno razmerje razvojnih faz v teh gozdovih je: 15 % mladovij, 36 % drogovnjakov, 34 % debeljakov in 15 % sestojev v obnovi

Preglednica 5: Načrtovalne in negovalne enote

Št. negovalne enote, površina, lesna zaloga	Stanje (S), cilj (C), ukrep (U)	Nujnost ukrepanja
I/1 2,68 ha 350 m ³ /ha	S: Hrastovi in bukovi debeljaki (HR 62 %, BU 19 %, dr.trdi listavci 18 %, SM 1 %); sklep pretrgan	Srednja
	C: Sestoj v obnovi z naravnim mladjem bogate zasnove	
	U: Uvajanje sestoja v obnovu zaradi poškodovanosti po žledu; posek 25 % lesne zaloge in priprava sestoja za naravno nasemenitev	
I/2 0,69 ha 0 m ³ /ha	S: Bukova gošča s posamičnim belim gabrom, smreko in brezo; sklep normalen	Visoka
	C: Letvenjak bukve s posamično smreko, hrastom	
	U: Nega gošče z odstranjevanjem robide in vzpenjalk, dopolnilna sadnja na nepomlajenih površinah in izvajanje obžetve le-te	
I/3 1,65 ha 300 m ³ /ha	S: Bukov sestoj v obnovi (BU 66 %, HR 18 %, plemeniti listavci 1 %, dr. trdi listavci 15 %); na skoraj celotni površin pomlajen z bukvi, gradnom, belim gabrom	Visoka
	C: Bukova gošča s posameznim gradnom	
	U: Končni posek pomlajenih površin oziroma pospešeno nadaljevanje obnove na njenih robovih. Po poseku naj se izvede nega gošče s poudarkom na pospeševanju kvalitetnih osebkov bukve in odstranjevanjem belega gabra.	
I/4 0,49 ha 190 m ³ /ha	S: Smrekov in bukov drogovnjak (SM 46 %, BU 24 %, HR 6 %, plemeniti listavci 1 %, dr. trdi listavci 11 %, mehki listavci 12 %); rahel sklep; manjši sestoj črne jelše, breze, velikega jesena, tepetlike ob vodotoku	Visoka
	C: Drogovnjak smreke s sproščenimi izbranci, ohranjanje sestoja mehkih listavcev ob vodotoku	
	U: Izvajanje sanitarne sečnje v primeru pojava podlubnikov, odstranitev poškodovanih dreves, katerih les je tehnično še uporaben, preostali les pustiti v gozdu.	

Splošne usmeritve za gospodarjenje z gozdovi v obdobju 2017-2026 so usmeritve namenjene obnovi gozdov poškodovanih po žledu in uničenih zaradi lubadarja:

- Dosledno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke.
- V obnovo naj se uvedejo debeljaki z rahlim in vrzelastim do pretrganim sklepom. Jakost sečenj pri uvajanju v obnovo je od 15 do 25% lesne zaloge.
- V obnovo naj se uvede tudi močno poškodovane drogovnjake.
- Ohranjajo naj se semenjaki listavcev, ki so še v zadovoljivem stanju. S svojim semenom bodo zagotovili naravno pomlajevanje, ki bo v močno poškodovanih sestojih zelo problematično.
- Kjer je dovolj semenjakov naj se daje prednost naravni obnovi, ki naj se ji pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev.
- Na velikih, razgaljenih površinah, kjer ne pričakujemo naravnega pomlajevanja naj se gozdove obnavlja s sadnjo. Sadi naj se smreka (50%), bukev (25%) in graden (25%). Sadijo se lahko tudi plemeniti listavci, na zelo kislih rastiščih tudi kostanj.
- Smreko je potrebno zaščititi s premazi (kemakol, trico). Tudi za listavce je priporočljiva zaščita s premazi (trico).
- V mladovjih osnovanih s sadnjo naj se dosledno izvaja obžetev. Ponovi naj se jo do petkrat, odvisno od višine. V desetih letih naj se izvede tudi nega mladja.
- Zaščitne ograje je smiselno postaviti tam, kjer pričakujemo naravno pomlajevanje. Naravno mladje se lahko izpopolni s sadnjo plemenitih listavcev. Ograje je potrebno ustrezno označiti, da se prepreči zaletavanje živali vanje. Ograje naj se vzdržuje.
- Mladovja naj se intenzivno neguje na vseh površinah mladovij vsaj enkrat v desetih letih, na najboljših rastiščih pa naj se v 10 letih izvedeta dva ukrepa (nega mladja – nega gošče...).
- Poudarek naj se daje uravnavanju zmesi v korist plemenitih listavcev in manjšinjskih vrst.
- V poškodovanih letvenjakih in drogovnjakih naj se odstrani prelomljena, prevrnjena in močno zvita drevesa.
- V drogovnjakih z rahlim ali pretrganim sklepom naj se izvajajo le sanitarne sečnje, ali pa v njih ukrepi niso potrebni.
- V sestojih v obnovi s slabo ali pomanjkljivo zasnovo podmladka naj se zadržano nadaljuje z obnovo. Jakost sečenj je med 35% in 50% lesne zaloge. V sestojih v obnovi z bogato in dobro sestojno zasnovo podmladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo. Jakost sečenj je nad 50% lesne zaloge. Kjer ima podmladek bogate sestojne zasnove in njegova višina presega 1 m naj se z obnovo konča.

Nega

Priprave sestoja za naravno nasemenitev je predvidena v sestojih v obnovi in v poškodovanih debeljakih ter drogovnjakih, kjer pričakujemo vznik podmladka. Sadjna je predvidena na golih površinah, kjer je smrekove sestoje uničil lubadar in tam ne pričakujemo naravnega pomlajevanja. Sadi naj se smreka, bukev in hrasti. S sadnjo je povezana tudi obžetev, zaščita ter nega mladja. Sadike smreke je potrebno zaščititi s premazi (kemakol, trico). Priporočljivo je zaščititi tudi sadike listavcev (trico). V mladovju naj se izvaja nega mladja in gošče.

Načrtovan letni posek

V preglednici je prikazan 10-letni načrtovan posek. Povprečni letni posek je 2,3 m³ iglavcev in 22,2 m³ listavcev. Neto količina poseka (iglavci faktor 0,85; listavci faktor 0,88) v 10-letnem obdobju je 20 m³ iglavcev in 195 m³ listavcev.

Preglednica 6: Višina poseka po negovalnih enotah

NEGOVALNA ENOTA	BRUTO POSEK [m ³]		
	IGLAVCI	LISTAVCI	SKUPAJ
I/1	4	50	54
I/2	6	27	33
I/3	3	145	148
I/4	10	0	10
SKUPAJ	23	222	245

Načrtovana gojitvena dela

V preglednici je prikazan 10-letni plan gojitvenih in varstvenih del.

Preglednica 7: Gojitvena in varstvena dela po negovalnih enotah

NEGOVALNA ENOTA	Parcela	Vrsta dela	Površina (ha)
I/1	502/11, 590/4, 1265/15, 1265/25, 1265/48, 1265/49, 1265/50, 1265/51, 748	Priprava sestoja in nega mladja	1,00
I/2	1265/49, 1265/15	Nega gošče, zaščita s premazom	0,60
I/2	1265/49	Sadnja, obžetev, zaščita s premazom, nega mladja	0,10
I/3	590/4, 590/3, 1265/15, 1265/25, 1265/49	Priprava sestoja, nega mladja, nega gošče	1,20

2. 2. Ekonomski del načrta

Preglednica 8: Stroški poseka in spravila

	BRUTO POSEK (m ³)	NETO POSEK (m ³)	Vrednost lesa na KC (€)	STROŠKI SEČNJE IN SPRAVILA (€)	PRIHODEK (€)
Iglavci	23	20	1.200	415	785
Listavci	222	195	11.700	4.045	7.655
Skupaj	245	215	12.900	4.460	8.440

Povprečna cena lesa je ocenjena na 60 €/m³, strošek poseka in spravila je povzet iz GGN GGE Hrašče-Osojnica, kjer je glede na sortimentno strukturo in pravilno razdaljo ocenjen na 20,74 €/m³.

Preglednica 9: Stroški izvedbe negovalnih del

	Negovalna enota	Površina [ha]	Delež sofinanciranja [%]	Vrednost del [€/ha]	Vrednost del [€]	Vrednost sofinanciranja [€]	Strošek lastnika [€]
Priprava sestoja	I/1, I/3	1,75	50	250	437,50	218,75	218,75
	I/3	0,30	40	250	75,00	30,00	45,00
	I/1	0,15	30	250	37,50	11,25	26,25
Sadnja	I/2	0,10	40	1000	100,00	40,00	60,00
Obžetev	I/2	0,40	40	500	200,00	80,00	120,00
Nega mladja	I/1	0,85	50	500	425,00	212,50	212,50
	I/2, I/3	0,40	30	500	200,00	60,00	140,00
Nega gošče	I/3	0,90	50	585	526,50	263,25	263,25
	I/2	0,60	40	585	351,00	140,40	210,60
	I/1	0,15	30	585	87,75	26,33	61,42
Zaščita s premazom	I/2	0,80	70	125	100,00	70,00	30,00
SKUPAJ		6,40			2.540,25	1.152,48	1.387,78

Preglednica 10: Stroški gradnje in vzdrževanja vlak

Vrsta dela	Cena dela [€/m]	Dolžina [m]	Strošek [€]
Gradnja vlak	0	0	0
Vzdrževanje vlak	5	200	1000
SKUPAJ			1.000

Preglednica 11: Fiskalne obremenitve

	Katastrski dohodek [€]	Delež obremenitve [%]	Višina obremenitve [€]
Davek od katastrskega dohodka	193,50	10,0	19,35
Pristojbina za gozdne ceste	193,50	14,7	28,45
SKUPAJ			47,80

Preglednica 12: Čisti donos v 10 letih

	[€]	SKUPAJ [€]
STROŠKI		
Posek in spravilo	4.460	8.478
Nega	2.468	
Gradnja in vzdrževanje vlak	1.000	
Fiskalne obremenitve	478	
PRIHODKI		
Subvencije	1.152	14.052
Prodaja lesa	12.900	
ČISTI DONOS		5.574

Možno bi bilo še upoštevati sofinanciranje gradnje in vzdrževanje vlak preko PRP projektov v višini 50 %.

Vrednost gozdnih parcel je po cenvi GURS ovrednotena na 26.515 €. Letni donos predstavlja 2,1 % ocenjene vrednosti zemljišč.

2.3. Analiza alternativnih možnosti gospodarjenja

Lastnik bi lahko pri ob predelavi slabših sortimentov lesa bukve v drva in razvozom na dom iztržil nekoliko več, kot s samo prodajo goli.

V primeru, da bi lastniku ali kateremu od njegovih družinskih članov v prihodnje kmetija predstavljala osnovni dohodek, ima tudi možnost da del zaslužka predstavljajo postranski gozdni proizvodi. Če se lastnik gozda z nabiralništvom (tukaj predvsem gobe) ukvarja pridobitniško, se lahko drugim nabiranje v njegovem gozdu prepove. Prepoved na predlog lastnika odredi pristojni organ lokalne skupnosti, na terenu pa se območje prepovedi lahko označi s tablami.

Glede na usmerjenost kmetije pa je mogoče organizirati tudi rekreacijo (kolesarjenje, jahanje konjev,...), gozdno pedagogiko ipd. Člani kmetije načrtujejo izvajanja gozdne pedagogike na manjšem delu gozdne posesti, ki meji na travnik. Gre za prostor, ki predstavlja gozdni rob in je zaradi različnih rastlinskih in živalskih vrst zanimiv tako s pedagoškega vidika, kot tudi z vidika ohranjanja biodiverzitete. Na tem delu bi postavili ptičje valilnice in namestili opremo oz. pripomočke za izvajanje gozdne pedagogike.

Alternativne možnosti uporabe lesa so zbrane v dokumentu »*Alternativne oblike uporabe gozda oziroma posekanega lesa*«, ki ga je v okviru projekta pripravila Tamara Urbančič. Zbrane so ideje uporabe lesa, ki mu s preprosto obdelavo (npr. z uporabo motorne žage ali premične žage) zvišamo tržno vrednost. Poskusno bo lastnik sam izdelal določeno opremo oz. pripomočke (npr. klopi, stolčke, mize, preproste objekte ipd.) za namen izvajanja gozdne pedagogike oziroma za druge aktivnosti na kmetiji (rejo kokoši, vrtnarjenje). Na dolgi rok pa je to lahko tudi ena od storitev kmetije oziroma dodaten vir prihodka. Iz kombinacije lesa in gozdnih plodov nastanejo zanimivi izdelki, ki se lahko uporabljajo za (poslovna) darila, opremo stanovanja, okolice hiše ipd.

2.4. Celovita analiza tveganj

Največje tveganje pri gospodarjenju predstavljajo naravni dejavniki. Iglavce ogroža lubadar, ki je že v preteklih letih povzročal škodo, zato tudi velik delež sanitarnih sečenj. Pri pojavi lubadarja je pomembno pravočasno ukrepanje, torej čim hitrejši posek obolelih dreves in tudi še zdravih dreves, ki obkrožajo obolela. Kljub temu da okoliška drevesa še izgledajo zdrava, obstaja velika verjetnost, da so že napadena. Znaki, po katerih prepoznamo potencialno napadeno drevje je osuta krošnja, drobne luknjice v lubju, smoljenje. Smernice glede razdalje od napadnega drevesa, do katere je smiselno preventivno posekati še ostale iglavce, da zaustavimo širjenje lubadarja, so različne. Lahko le najbližja drevesa, ali pa vsa drevesa oddaljena od obolelega do ene drevesne višine. Vsekakor pa je smiselno odstraniti vsaj tista, katere krošnje se še stikajo z obolelim drevesom. Predvsem pa je dolgoročno pomembno, da ohranjamo primerno mešanost drevesnih vrst. Večji kot je delež listavcev, lažje omejujemo in kontroliramo razvoj in širjenje lubadarja. Težava z lubadarjem obstaja tudi v povezavi z drugimi dejavniki. Če drevje prizadene veter ali žled in je to poškodovano, se močno poveča verjetnost, da ga bo napadel še lubadar, kot tudi druge bolezni.

Veter predstavlja tveganje predvsem tam, kjer so površine bolj odprte. Stabilnost sestojev se močno zmanjša, ko posegamo vanje z veliko intenziteto v kratkem času. Drevje na robovih gozda, ob travnikih, je navadno bolj košato, vejnato, s tem manjše kakovosti za gospodarsko rabo, a zato toliko bolj stabilno. Primerno razmerje med višino drevesa in dolžino krošnje je lahko ključno, poleg seveda globine tal, koreninskega sistema drevja in drugih dejavnikov. Po krčitvi ali večjih posekih pa se ustvari nov gozdni rob, drevje, ki je bilo prej v središču sestoj in je bilo manj izpostavljeno vetru, tako kar naenkrat postane graditelj gozdnega roba in je bolj izpostavljen vetru, na kar pa ni prilagojeno. Zato je pomembno, da postopoma ustvarjamo stabilnejši gozdni rob, pri čemer je zaželeno, da se višina rastja postopoma povečuje vse od nižjega grmovja prav na robu, pa do visokega drevja v notranjosti.

Zaželeno je ohranjanje in pospeševanje plodonosnega drevja in na gozdnem robu grmovnih vrst, saj s tem do neke mere skrbimo za prstoživeče živali in jih vsaj deloma morda odvrnemo od škode na mladovju. Srnjad in jelenjad je tu kar številčno prisotna, zato je na določenih mestih smiselno tudi uporabiti razne zaščitne ukrepe, če želimo uspešno pomlajevanje sestojev.

Eno od tveganj predstavlja tudi žled. Pri tem smo bolj nemočni, saj praviloma poškoduje vse vrste drevja. Listavcem lahko lomi posamezne dele krošenj ali pa cela drevesa, iglavcem pa pogosto lomi vrhove. Na vrednosti s tem ne izgubimo veliko, saj je vrh najmanj vreden del debla, a predstavlja nadaljnje tveganje če tako drevo pustimo v sestoji (lubadar, bolezni). Kako povečati stabilnost proti žledu je težko reči, na splošno pa velja, da bolj kot je stanje podobno naravnemu, bolj bo sestoj odporen na naravne dejavnike.

2.5. Pravice in obveznosti, ki izhajajo iz posesti gozda

Pravice:

- Vsak lastnik lahko svoj gozd izkorišča, običajno za pridobivanje lesa za prodajo ali domačo uporabo. Način rabe pa je lahko omejen v gozdovih s poudarjenimi določenimi funkcijami gozda (npr. varovalna, kjer gozd varuje strme predele pred erozijo ali pa v zavarovanih območjih kot je npr. Triglavski narodni park), lahko pa je izkoriščanje dovoljeno, a se del ne sme opravljati v določenem časovnem obdobju, npr. v bližini gnezdišč ali brlogov v času gnezdenja oziroma poleganja mladičev.
- Lastniki gozdov imajo pravico, da vplivajo na pripravo in vsebino gozdnogospodarskih načrtov, ki se izdelujejo vsakih 10 let in predpisujejo gospodarjenje z gozdom na nekem območju. Lastniki imajo pravico sodelovati pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov, ki so osnova za gospodarjenje s posamezno gozdno posestjo.
- Lastniki, ki se odločijo za izvedbo nekaterih gojitvenih del, so upravičeni do določenih subvencij, pridobivanje teh pa teče preko Zavoda za gozdove.
- Lastniki varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom ne plačujejo davka na katastrski dohodek od teh gozdov.
- Lastnik ima pravico z gozdnim zemljiščem prosto trgovati, pri tem pa mora upoštevati določene omejitve, ki sicer veljajo za kmetijska zemljišča. Prodajo mora odobriti upravna enota, na območju katere gozd leži, pri nakupu pa imajo prednost določeni kupci. Predkupno pravico lahko uveljavlja najprej lastnik, katerega zemljišče meji na gozd, ki se prodaja, nato pa drug lastnik, katerega gozd je najbližje gozdu, ki se prodaja. Pri nakupu varovalnega gozda ima predkupno pravico država, pri nakupu gozda s posebnim namenom pa država ali lokalna skupnost.

Dolžnosti:

- Po zakonu je vsak lastnik gozda dolžan z njim **gospodariti v skladu s predpisi in gozdnogospodarskimi načrti**. Lastnik mora gozd redno pregledovati in spremljati njegovo zdravstveno stanje. Če se stanje spremeni, je treba obvestiti revirnega gozdarja, ki bo predpisal ukrepe, ki jih je treba izvesti.
- Lastnik mora **pred izvedbo del vedno obvestiti revirnega gozdarja in pridobiti dovoljenje** Zavoda za gozdove. Zavod na osnovi pobude lastnika izda odločbo, na osnovi katere lahko lastnik izvede dela.
- Lastnik **mora dopustiti prost dostop vsem**, ki se želijo sprehajati po gozdu. Izjema so dejavnosti, ki prinašajo denar s področja turizma in rekreacije. Pregarjanje in nadlegovanje sprehajalcev ni dovoljeno. Prav tako mora lastnik dopustiti v gozdu rekreativno nabiranje gob, plodov, prosto živečih živali, čebelarjenje in lov. Izjema je pri nabiranju plodov, če se lastnik profesionalno ukvarja z nabiranjem in prodajo plodov. V tem primeru je treba obiskovalce o tem obvestiti z oznakami v gozdu.
- Lastnik je **odgovoren tudi za na divje odložene odpadke**, če ni znan tisti, ki jih je odložil. Lastnik je dolžan odpadke odstraniti.
- Lastnik gozda je **zadolžen za vzdrževanje oznak mej svoje posesti**. Če označb mej ni mogoče najti, se mora posvetovati z mejaši. Če posvet ni uspešen, je treba za določitev mej najeti geodetsko podjetje.
- Vsako leto mora lastnik **plačati pristojbino za vzdrževanje gozdnih cest**. Pristojbina se ne plačuje za varovalne gozdove, gozdove s posebnim namenom in gozdove brez gozdnih cest. S tem denarjem se vzdržujejo gozdne ceste po katerih poteka odvoz lesa iz gozda.

2.6. Možni finančni viri

Možni finančni viri kmetije iz naslova gozda in njim povezanimi dejavnostmi so lahko prijave na različne razpise, ki jih objavljajo Agencija kmetijske trge in razvoj podeželja, občine, Zavod za gozdove Slovenije v okviru gozdnega sklada ter ostale organizacije. Pri izvedbi gojitvenih in varstvenih del naj se lastnik vedno najprej poveže z revirnim gozdarjem in tako izkoristi možnost sofinanciranja del v svojem gozdu. Pri izvedbi novogradenj ali rekonstrukcij gozdnih vlak naj preveri možnost sofinanciranja teh na razpisih AKTRP in občin. V primeru posodabljanja opreme (traktor, vitel, motorna žaga,...), ki je potrebna za varno delo v gozdu naj lastnik spremlja razpise PRP.

2.7. Dolgoročni in kratkoročni načrt gospodarjenja z gozdom

Dolgoročni – 10 letni načrt gospodarjenja z gozdom

Dolgoročni načrt gospodarjenja z gozdom vključuje naslednja dela:

- 1. gojitvena in varstvena dela:** lastnik bo dela izvajal, kot je navedeno v preglednici na strani 9. Glavnina gojitvenih in varstvenih del je namenjena odpravljanju posledic žledoloma iz leta 2014. Večino obsega gojitvenih del tako predstavljajo priprava sestoja za naravno nasemenitev, nega mladja in gošče. Na nepomlajenih površinah naj lastnik izvede sadnjo in vsa dela, ki so s tem povezana (obžetev, zaščita pred objedanjem, nega mladja). Z izvedbo vseh teh del bo lastnik krepil lesnoproizvodno funkcijo, ki je na celotni posesti na 1. stopnji poudarjenosti in vse ekološke funkcije (varovalna, funkcija biotopske raznovrstnosti, hidrološka in klimatska). V naslednjih letih naj načrtuje v dogovoru z revirnim gozdarjem sadnjo plemenitih in plodonosnih listavcev.
- 2. posek:** načrtovani 10-letni posek po posameznih negovalnih enotah je razviden iz preglednice št. 6 na strani 9, ki skupaj predstavlja 245 m³. Posek naj prilagaja potrebam kmetije, načrtovanim gojitvenim in varstvenim delom ter ceni lesa na trgu. Les lastniku predstavlja glavni vir prihodkov iz naslova gozdne posesti. V ta namen naj spremlja cene lesa na trgu in temu ustrezno prilagaja letni posek. Višjo ceno za les lahko doseže tudi s sodelovanjem na licitaciji. Posebno pozornost naj nameni tudi plemenitim listavcem, s prodajo katerih lahko doseže višjo ceno lesa na trgu.
- 3. izvajanje del za krepitev funkcij:** lastnik kmetije z izvajanjem predpisanih gojitvenih in varstvenih del ter poseka iz gozdnogospodarskega načrta krepil poleg lesnoproizvodne funkcije tudi vse ostale funkcije. Ekološke (varovalno, hidrološko, klimatsko in funkcijo biotske raznovrstnosti) funkcije pospešuje z ohranjanjem gozda, pri čemer lahko funkcijo biotske raznovrstnosti dodatno krepil s sadnjo in pospeševanjem plodonosnih drevesnih vrst. Socialne funkcije (higiensko-zdravstveno, rekreacijsko, turistično, poučno in estetsko) krepil z ohranjanjem gozdne površine in izvajanjem gozdnega reda, kar omogoča lažji dostop obiskovalcem, slednje pa pospešuje tudi funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin, ker imajo lastnik gozda in ostali obiskovalci možnost nabiranja gozdnih plodov (želod, kostanj, gobe,...). Za krepitev poučne funkcije lastnik načrtuje skupaj z družinskimi člani izvajanje gozdne pedagogike. Na parceli št. 748 je v načrtu postavitev opazovalnice za ptice in učnih objektov, ki bi omogočali izvajanje učne pedagogike. Ker je to gozd, ki meji na kmetijske površine (travniki), se bo pri ohranjanju gozdnega roba težilo k vzpostavitvi čim večje pestrosti le-tega. Dodatno se lahko učne vsebine povežejo s travniškim ekosistemom. Za izvedbo načrta bo potrebno

predhodno pridobiti ustrezne dokumente oz. soglasja.

4. **alternativne možnosti uporabe lesa:** les, ki v izhodišču predstavlja zgolj drva za kurjavo ali pa celo odpad, lahko s preprosto obdelavo (npr. z uporabo motorne žage ali premične žage) spremenimo v uporabne in všečne izdelke ter mu na tak način zvišamo tržno vrednost. Tako lahko lastnik poskusno izdela določeno opremo/pripomočke (npr. klopi, stolčke, mize, preproste objekte ipd.), s katerimi bo opremil prostor za izvajanje gozdne pedagogike oziroma druge aktivnosti na kmetiji (rejo kokoši, vrtnarjenje ipd.). Na dolgi rok je to lahko tudi ena od storitev kmetije oziroma dodaten vir prihodka.
5. **širitev gozdne posesti:** trenutna površina gozdne posesti obsega 5,51 ha, kar z ekonomskega vidika kmetiji ne prinaša večjih ekonomskih učinkov. To je razvidno tudi iz izračuna čistega donosa v 10 letih (preglednica 12). Lastnik naj načrtuje širitev gozdne posesti z nakupom, nekje med 3 in 5 ha. V ta namen naj spremlja ponudbe za prodajo gozda preko spleta in oglasne deske občin. Lastnik ima interes nakupa gozda predvsem v k.o. Rakulik in k.o. Hruševje oziroma v širši okolici Postojne, Razdrtega ter Pivke v primeru prodaje gozda v višjim rastiščnim potencialom. Lastnik naj za povečanje obsega gozdne posesti usmeri pozornost na parcele, ki jih ima v solastništvu z drugimi dediči. Predvsem, ker ima tu možnost uveljavljanja predkupne pravice.
6. **sodelovanje in povezovanje:** lastnik naj redno sodeluje s svojim revirnim gozdarjem na ZGS s ciljem dobrega gospodarjenja z gozdno posestjo. Tako bo dobival ažurne informacije ter napotke, ki jih potrebuje za upravljanje gozda. Povezuje naj se tudi z drugimi lastniki gozdov, predvsem na neformalni ravni, z namenom izmenjave informacij in izkušen. Partnerstvo naj preveri možnost sodelovanja na licitaciji lesa v Slovenj Gradcu.
7. **izobraževanje:** lastnik in ostali člani kmetije naj se udeležujejo različnih izobraževanj, preko katerih bodo pridobili znanja, potrebna za celostno upravljanje gozdne posesti oziroma se seznanili z novostmi na tem področju. Novosti naj spremljajo tudi preko spleta ter se tako samoizobražujejo.
8. **pridobivanje finančnih virov:** v gozdovih je potrebno vzdrževati gozdne vlake na način, da bodo vedno prevozne. Ker je odprtost gozda z vlakami zadostna, novogradnje le-teh niso smiselne. V primeru večjih poškodb (na daljšem odseku) gozdnih vlak, zaradi katerih bi bila potrebna rekonstrukcija le-teh, ima lastnik možnost sodelovati na razpisih PRP oziroma občin. Za izvajanje gojitvenih in varstvenih del naj se vedno najprej posvetuje z revirnim gozdarjem, ki mu bo za določena dela lahko subvencioniral izvedbo. Pri posodabljanju opreme (traktor, vitel, motorna žaga,...), ki je potrebna za varno delo v gozdu naj lastnik spremlja razpise PRP.

Kratkoročni – enoletni načrt gospodarjenja z gozdom

Kratkoročni načrt gospodarjenja z gozdom vključuje aktivnosti, ki bodo izvedene do zaključka projekta in predstavljajo **pilotno izvedbo načrta gospodarjenja z gozdom**. Vključuje spodnje aktivnosti:

1. **gojitvena in varstvena dela:** po izvedbi terenskega ogleda, se je izkazalo, da med **prioritetna dela sodi izvedba poseka in negovalnih del na parceli 590/4 (negovalna enota I/1 in I/3)**. Po žledolomu v januarju 2014 je prišlo na tem območju do bujne naravne semenitve bukve, ki je ponekod že dosegla višino gošče. Zato je nujna odstranitev glavnine dreves – pospešena obnova gozda s pomladitveno sečnjo. Revirni gozdar ZGS je za to parcelo že izdal odločbo za posek dreves. Posek bo izveden v dveh delih – spomladi in jesen-zima 2021. Po poseku in spravlilu lesa se bo tudi uredilo sečišče ter odpravilo oziroma saniralo poškodbe v gozdu in na gozdnih prometnicah. Naslednja po prioriteti je **parcelna št. 1265/49 (negovalna enota I/1, I/2 in I/3)**, kjer je bila že izvedena sadnja smreke in je sedaj potrebno opraviti obžetev, nego mladja, nego gošče ter v jeseni zaščitno sadik s premazom. Na določenih delih bo potrebno

posušene sadike nadomestiti z novimi. Lastnik naj se z revirnim gozdarjem poskuša v okviru jesenske sadnje (v letu 2021) dogovoriti za sadike smreke in plemenitih listavcev. Na **parcelni št. 748 (negovalna enota I/1)** je v načrtu izvedba priprave sestoja in nege mladja. Glede na to, da bi se del gozda na tej parceli namenil izvajanju gozdne pedagogike, se bo pri izvajanju gojitvenih del upošteval tudi ta vidik.

Preglednica 13: Načrtovana izvedba gojitvenih del do leta 2022

NEGOVALNA ENOTA	parcela	Vrsta dela	Površina (ha)
I/1	748	Priprava sestoja in nega mladja	0,10
I/2	1265/49	Sadnja, obžetev, zaščita s premazom, nega mladja, nega gošče	0,70
I/3	590/4, 1265/49	Priprava sestoja, nega mladja, nega gošče	0,70

- posek:** povprečni načrtovani letni posek je 2,3 m³ iglavcev in 22,2 m³ listavcev. Letni posek naj se prilagaja izvajanju gojitvenih in varstvenih del. Glede na to, da je načrtovana **pomladitvena sečnja**, ki je na parcelni št. 590/4 nujna, bo skladno z izdano odločbo ZGS, v letu 2021/22 **posek obsegal 90,1 m³**.
- krepitev poučne funkcije:** želja lastnika je, da bi se na **parcelni št. 748** izvajale **aktivnosti gozdne pedagogike**. Ker je za izvajanje le-tega potrebno pridobiti dovoljenja in soglasja, naj bo to aktivnost, ki se bo izvedena do zaključka projekta. Kmetija naj se poveže tudi z Društvom za opazovanje ptic in preveri možnost namestitve valilnic za ptice.
- alternativne možnosti uporabe lesa:** lastnik naj s **preprosto obdelavo lesa izdelava uporabne predmete** (npr. klopi, stolčke, mize, preproste objekte ipd.), s katerimi bo opremil prostora za izvajanje gozdne pedagogike oziroma te izdelke uporabljal za druge aktivnosti na kmetiji (rejo kokoši, vrtnarjenje ipd.). Dodatno naj partnerstvo v obdobju jesen – zima 2021 oblikuje darila za novo leto, ki bodo vključevala les oz. gozdne plodove.
- širitev gozdne posesti:** lastnik naj preko spleta oziroma oglasnih desk občin **spremlja prodajo gozda v širši okolici Postojne** ter v primeru, da se pojavi ugodna priložnost, tako z vidika cene, kot tudi z vidika kvalitete gozda, kupil dodatne površine gozda.
- sodelovanje in povezovanje:** lastnik naj redno **sodeluje z ZGS in svojim revirnim gozdarjem** z namenom pridobivanja informacij in strokovnih napotkov, ki jih potrebuje za dobro gospodarjenje s svojim gozdom. Dodatno naj partnerstvo **preveri možnost sodelovanja na licitaciji lesa v Slovenj Gradcu v letu 2022**.
- izobraževanje:** v času izvajanja projekta naj se člani kmetije udeležijo predstavitve enostavne obdelave lesa, ki bo organizirana v sklopu partnerstva. Udeležijo naj se tudi predstavitev izkušenj EIP projekta ... Lastnik naj spremlja novosti tudi preko spleta ter se tako samoizobražuje.
- pridobivanje finančnih virov:** za izvajanje gojitvenih in varstvenih del naj se vedno najprej posvetuje z revirnim gozdarjem, ki mu bo za določena dela lahko subvencioniral izvedbo.

3. DODATNE INFORMACIJE IN PRILOGE

Na koga se obrniti, če želim sekati v svojem gozdu?

Če želi lastnik sekati v svojem gozdu, se mora obrniti na pristojno krajevno enoto Zavoda za gozdove Slovenije, v tem primeru KE Postojna, Vojkova 9, 6230 Postojna.

Revirni gozdar ob prisotnosti lastnika gozda odkaže drevje za posek in izda odločbo. Lastnik je pri odkazilu odgovoren za prikaz meje njegovih parcel. Po končanem delu pa je dolžan revirnega gozdarja obvestiti o končanem delu.

Prav tako se je na revirnega gozdarja potrebno obrniti tudi v primeru izvajanja negovalnih in varstvenih del, za kar se prav tako izda odločba, in tudi gradnja gozdnih prometnic (tudi vlak), poteka v sodelovanju s krajevno enoto ZGS.

Če želimo izvesti krčitev gozda, tudi če gre za krčitev v kmetijske namene (kjer je včasih že bil pašnik), pa moramo vlogo za krčitev podati na območno enoto Zavoda za gozdove Slovenije, v tem primeru OE Postojna, Vojkova 9, 6230 Postojna.

Krojenje lesa

Bistvena razlika med krojenje lesa iglavcev in listavcev je v tem, da iglavce krojimo po dolžini, listavce pa po kakovosti. Pri iglavcih krojimo osnovne dolžine, v Sloveniji je to po navadi 4 m, oziroma mnogokratnike tega (8 m, 12 m). Temu dodajamo še nadmero, s katero ščitimo osnovno dolžino hloda pred poškodbami. Po veljavnih standardih velja, da je potrebne 1-2 cm nadmere na tekoči meter osnovne dolžine, oziroma najmanj 5 in največ 20 cm. Večje ali manjše nadmere predstavljajo vrednostno izgubo. Vrh odrežemo pri 8 do 10 cm premera. Pomemben je vpliv korenovca, pri katerem se pogosto nahajajo napake kot so trohnoba, gniloba, kolesivost, zverženost vlaken, in se nahajajo v prvih metrih debla. Če tako napako izločimo in prvi del korenovca odžagamo proč, lahko bistveno povečamo vrednost prvega, najdebelejšega sortimenta. Pomembno je poznati tudi mejo med hlodovino in tehničnim lesom, saj je med njima velika cenovna razlika. Najmanjši premer na tanjšem koncu hloda je po standardu 21 cm.

Krojenje listavcev je zahtevnejše, kriterij tu ni dolžina ampak kakovost. Pomembno je poznavanje napak, cen lesa in potreb kupca. Na splošno pa velja, tudi za iglavce, da je pomembno vnaprej vedeti, kdo bo naš kupec, kakšne sortimente potrebuje in kakšne ima standarde glede napak in dolžin. Tako je tudi pri iglavcih smiselno krojenje prilagoditi na nestandardne dolžine, če vemo, da naš kupec proizvaja na primer plošče, dolge 3 m, torej bodo primernejši 6 m dolgi hlodi kot pa 4 m.

Izvajanje varstvenih del

Za izvajanje varstvenih del v svojem gozdu se moramo prav tako obrniti na revirnega gozdarja. Tudi za ta dela se namreč izda odločba, lastnik pa je upravičen tudi do sofinanciranja s strani države. V celoti je s strani države financirana nabava, polaganje in izdelava kontrolnih in lovnih nastav in lovnih pasti za podlubnike, gozdna higiena ter izvedba protipožarnih ukrepov v požarno ogroženih gozdovih. Gozdna higiena pomeni pospravilo polomljenih, svežih vrhov iglavcev po ujmi, s čimer želimo preprečiti pojav lubadarja, tudi če ne izvedemo poseka polomljenih dreves.

Poleg varstva pred požari, škodljivci in boleznimi obstaja še varstvo pred divjadjo. Pri tem ščitimo mlajše razvojne faze pred objedanjem, obgrizanjem in lupljenjem. Mladje lahko ščitimo individualno s količenjem, z mrežo ali s tulci (za različne drevesne vrste so primerni različni tulci), ter s premazi vršičkov ali pa kolektivno z ograjami. Pristojni revirni gozdar presodi, kateri način je v konkretnem primeru cenejši, kakšni tulci so primerni glede na teren in drevesne vrste, ki jih ščitimo, lastniku izda odločbo in tudi obračuna višino subvencije. Poleg tega da je lastnik upravičen do določenega deleža subvencij, brezplačno prejme tudi material (tulce, premaze, mreže). Starejše razvojne faze mladovja in drogovnjaka lahko ščitimo tudi s premazi debel.

Seznam izvajalcev del in odkupovalcev lesa

Seznam odkupovalcev lesa in izvajalcev del za celotno Slovenijo je dostopen na naslovu:

- Portal Moj Gozdar: <https://www.mojgozdar.si/>
- Gozdarski inšpektorat: <http://spletni2.furs.gov.si/GOZD/GozdZav.asp>

Evidenčni list o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti

Podatki, ki jih vodi lastnik gozda oziroma drugega zemljišča na podlagi te listine, so skupaj z dovoljenjem za posek dreves skladni z zahtevo Uredbe (EU) št. 995/2010 o informacijah o dobavah, ki jih mora gospodarski subjekt, ki daje les in lesne proizvode na notranji trg, zagotavljati 5 let. Navedene informacije (A), ocena tveganja zakonitosti sečnje (B) in ukrepi za zmanjšanje tveganja (C) predstavljajo sistem potrebne skrbnosti, kot ga določa Uredba (EU) št. 995/2010. Zaradi lažjega zagotavljanja podatkov v okviru inšpekcijskih pregledov (gozdarska inšpekcija in Finančna uprava RS) priporočamo tudi navedbo podatkov o lastni uporabi gozdnih lesnih sortimentov ter hrambo drugih dokumentov povezanih s prodajo ali dobavo lesa.

Lastnik gozda oziroma lastnik drugega zemljišča, na katerem so rasle gozdne drevesne vrste (ime in priimek ter naslov oziroma firma in sedež):

Podpis:

Številka dovoljenja za posek in/ali morebitna druga dovoljenja:

A – INFORMACIJE

Zaporedna številka dogodka (prodaje, neodplačne dobave ali lastne uporabe)	Prodaja ali neodplačna dobava (kupec ali prejemnik ter datum prodaje ali neodplačne dobave)	Lastna uporaba (datum prevoza ali spravila)	Drevesne vrste	Gozdni lesni sortimenti (hlodovina, drva, sekanci ...)	Količine (m ³ , t, prn ...)
1.					
2.					
3.					

4.					
5.					

B – OCENA TVEGANJA ZAKONITOSTI SEČNJE

- Tveganje je zanemarljivo.
- Tveganje ni zanemarljivo.

C – UKREPI ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA

- Prisotnost lastnika pri sečnji dreves, ...
- Kontrola sečišča po poseku dreves, ...
- Zamenjava izvajalca sečnje v primeru ugotovljenih nezakonitosti, ...
- Obveščanje pristojnih organov (gozdarska inšpekcija, policija) o nezakonitih aktivnostih pri sečnji, ...
- Drugi izvedeni ukrepi za zmanjšanje tveganja, ...

Navodila za izpolnjevanje evidenčnega lista

A – INFORMACIJE

- V stolpcu »Zaporedna številka dogodka« se beležijo zaporedne številke dogodkov - izvedenih dobav v primeru prodaje ali neodplačnih dobav (npr. podaritev) gozdnih lesnih sortimentov. Za dogodek se šteje tudi opravljen prevoz ali opravljeno spravilo gozdnih lesnih sortimentov za lastno uporabo.
- V stolpec »Prodaja ali neodplačna dobava« se vpišejo podatki o imenu in naslovu prejelnika (osebni imenu in naslovu fizične osebe ali firmi in sedežu pravne osebe), gozdnih lesnih sortimentov. Datum dobave je datum prevzema gozdnih lesnih sortimentov s strani kupca oziroma prejelnika.
- V stolpec »Lastna uporaba« se vpiše datum prevoza ali spravila gozdnih lesnih sortimentov.
- V stolpec »Drevesne vrste« se vpiše splošno ime drevesne vrste, npr. smreka, jelka, črni bor, rdeči bor, bukev, javor, hrast, beli gaber, črni gaber...
- V stolpec »Gozdni lesni sortimenti« se vpiše vrsta gozdnih lesnih sortimentov, npr. hlodi, drva, sekanci ...
- V stolpec »Količine« se vpišejo količine gozdnih lesnih sortimentov za vsako posamezno drevesno vrsto in vrsto gozdnih lesnih sortimentov, npr. v kubičnih metrih (m³), v tonah (t), prostorninskih metrih (prm) ...
- Če lastnik gozda proda les na panju, se izpolni samo stolpce »Drevesne vrste«, »Količine« in »Prodaja ali dobava«, v stolpec »Gozdni lesni sortimenti« pa se vpiše opomba, da je bil les prodan na panju.

B – OCENA TVEGANJA ZAKONITOSTI SEČNJE

V tej rubriki se poda oceno tveganja, ali je bil les pridobljen v skladu s predpisi.

V primeru, da je lastnik gozda skladno z odločbo o odobritvi poseka izbranih dreves sam posekal drevesa, se obkroži »a) Tveganje je zanemarljivo«. V tem primeru ni treba izpolniti rubrike »Ukrepi za zmanjšanje tveganja«.

V primeru, da je lastnik gozda za posek dreves najel izvajalsko podjetje ali je sečnjo izvajal nekdo drug (npr. v okviru medsosedske pomoči), lastnik gozda pa pri sečnji ni bil prisoten, se obkroži »b) Tveganje ni zanemarljivo«. Posledično je treba izvesti ukrepe za zmanjšanje tveganja in izpolniti rubriko »C-Ukrepi za zmanjšanje tveganja«.

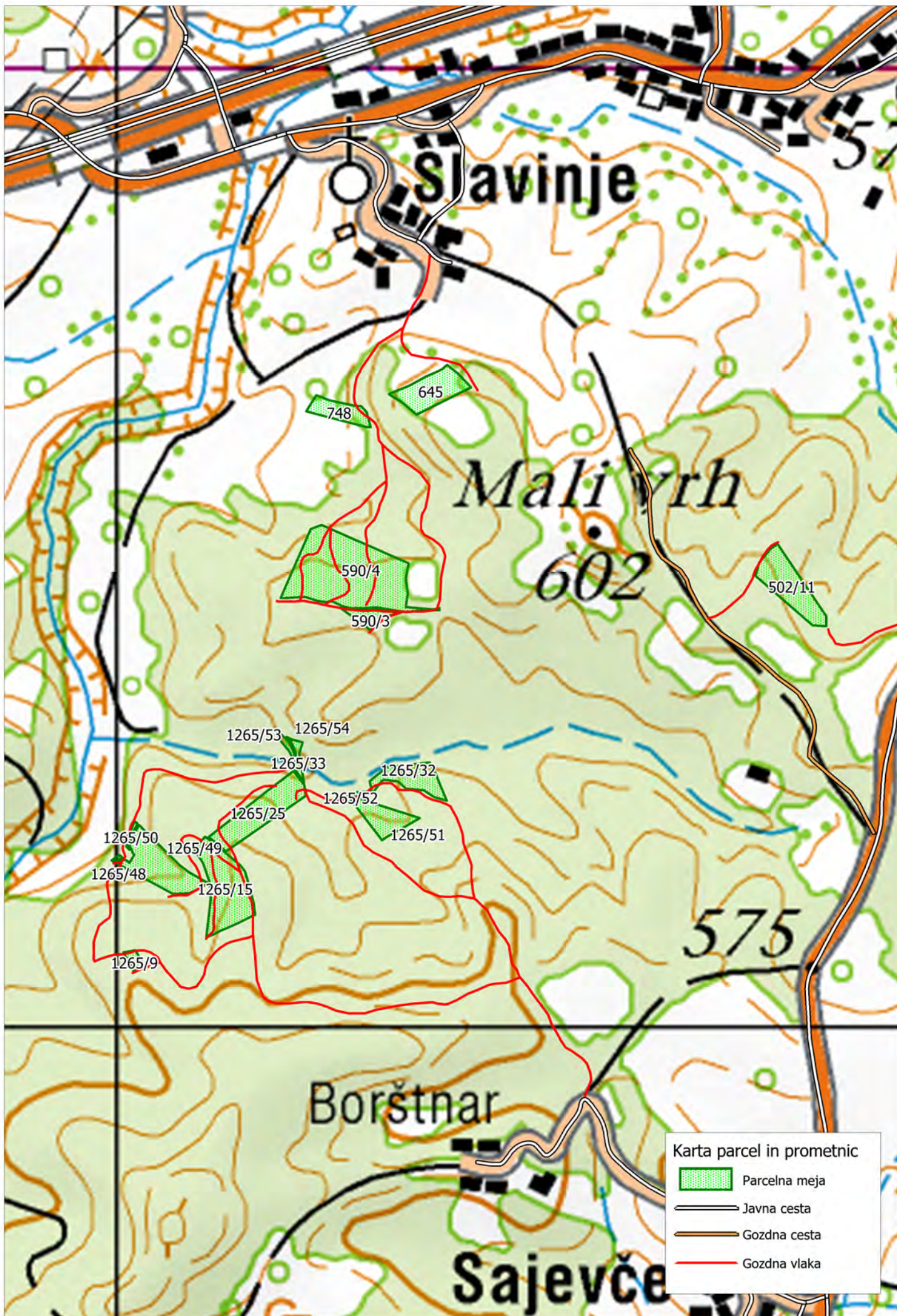
C - UKREPI ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA

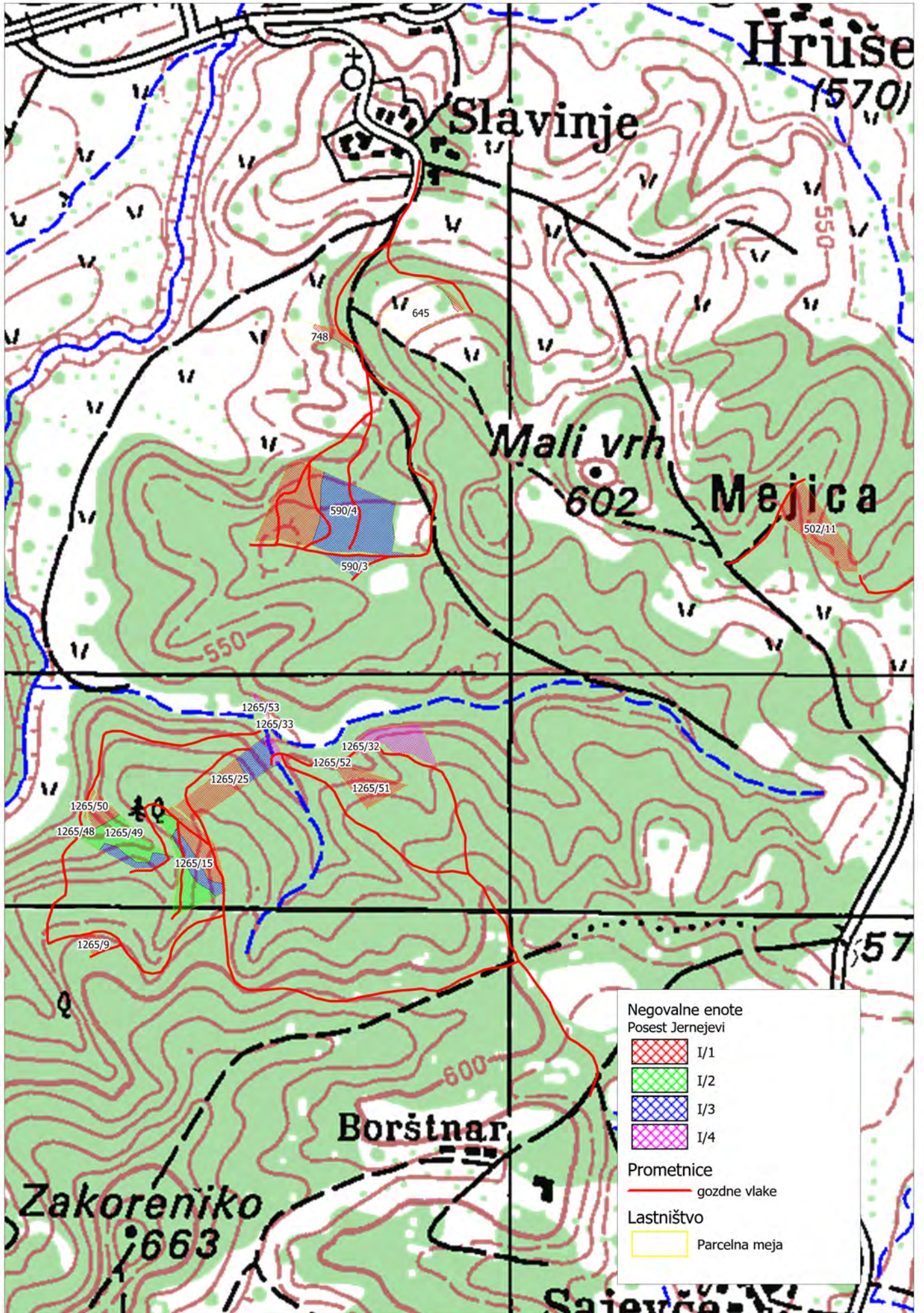
V tej rubriki se obkrožijo izvedeni ukrepi za zmanjšanje tveganja, kot so:

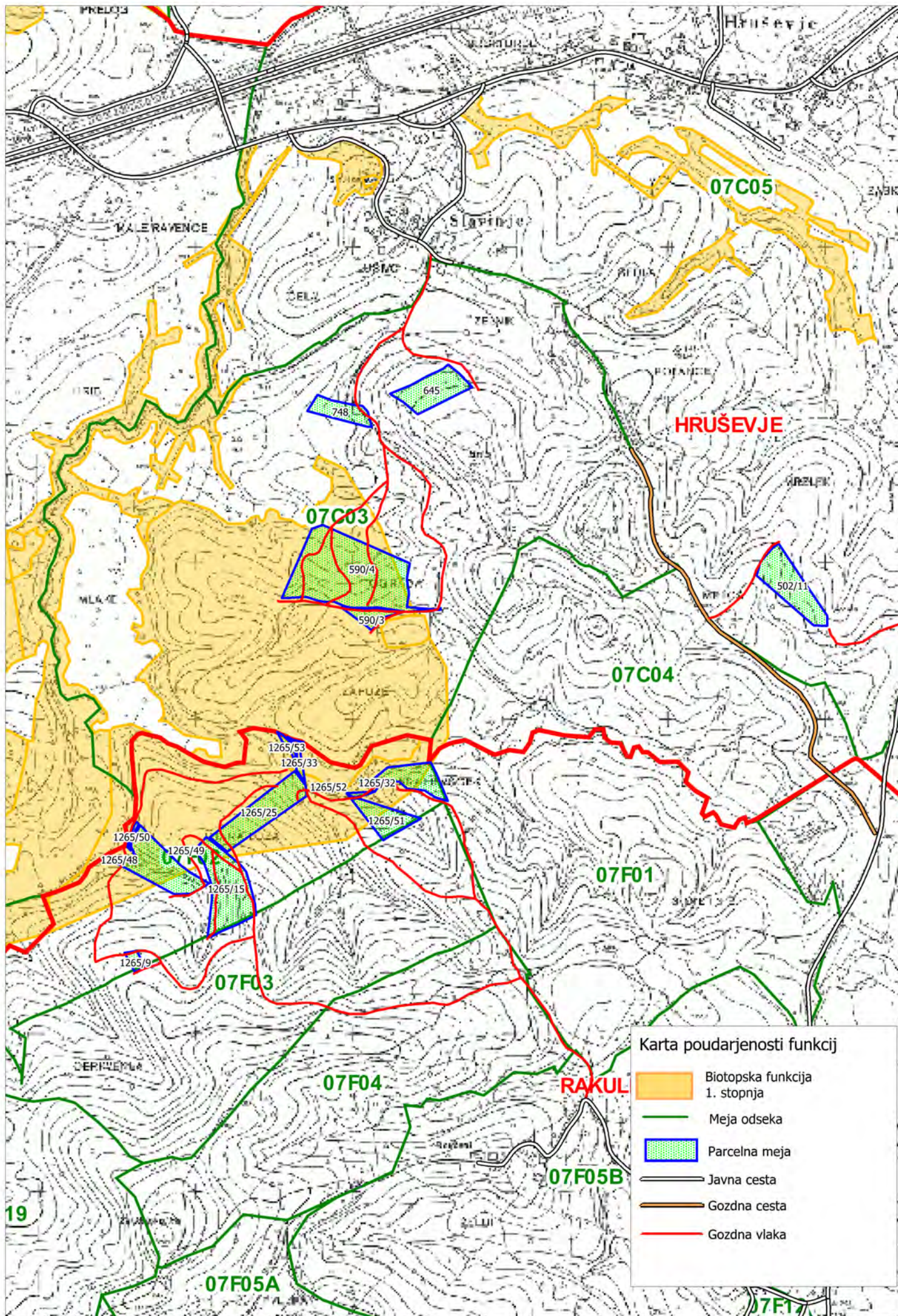
- prisotnost lastnika pri sečnji dreves,
- kontrola sečišča po poseku dreves,
- zamenjava izvajalca sečnje v primeru ugotovljenih nezakonitosti,
- obveščanje pristojnih organov (gozdarska inšpekcija, policija) o nezakonitih aktivnostih pri sečnji,

oziroma se po potrebi vpišejo še drugi izvedeni ukrepi za zmanjšanje tveganja. Navedejo se tudi datumi izvedbe posameznih ukrepov za zmanjšanje tveganja.

Karta poudarjenosti funkcij

- Biotopska funkcija 1. stopnja
- Meja odseka
- Parcelna meja
- Javna cesta
- Gozdna cesta
- Gozdna vlaka